

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, veljača 2026.

Predlagatelj: Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

PREDMET: Izvješće o radu Povjerenstva za izvansudsko rješavanje sporova za
2025. godinu

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 150/11, 119/14, 93/16, 116/18, 80/22 i 78/24) u vezi s točkom XIII. stavkom 3. Odluke o poticanju izvansudskog rješavanja građanskih i trgovačkih sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, odnosno pravna osoba kojoj je jedini osnivač ili član, odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska („Narodne novine“, broj 62/16), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2026. donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Izvješće o radu Povjerenstva za izvansudsko rješavanje sporova za 2025. godinu, u tekstu koji je dostavilo Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije aktom, KLASA: 740-10/26-01/01, URBROJ: 514-03-01/02-26-06 od 26. veljače 2026.

KLASA:
URBROJ:

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

Obrazloženje

Povjerenstvo za izvansudsko rješavanje sporova (dalje u tekstu: Povjerenstvo) osnovano je na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o poticanju izvansudskog rješavanja građanskih i trgovačkih sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, odnosno pravna osoba kojoj je jedini osnivač ili član, odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska („Narodne novine“, broj 62/2016, dalje u tekstu: Odluka), kao stručno tijelo radi razmatranja građanskih i trgovačkih sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, odnosno pravna osoba kojoj je jedini osnivač ili član, odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska te radi praćenja provedbe mjera iz navedene Odluke.

Na temelju odredbe točke XIII. stavka 3. Odluke Povjerenstvo je obvezno jednom godišnje najkasnije do 10. ožujka podnijeti Vladi Republike Hrvatske izvješće o svom radu za prethodnu godinu.

Tijekom izvještajnog razdoblja nije podnesen niti jedan prijedlog za razmatranje spora pred Povjerenstvom.

Slijedom navedenog predlaže se Vladi Republike Hrvatske donošenje Zaključka o prihvatanju Izvješća o radu Povjerenstva za izvansudsko rješavanje sporova za 2025. godinu.

**IZVJEŠĆE O RADU
POVJERENSTVA ZA IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE SPOROVA
ZA 2025. GODINU**

SADRŽAJ:

Stranica

I.	UVOD	2
II.	POVJERENSTVO ZA IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE SPOROVA	3
	1/ Povjerenstvo za izvansudsko rješavanje sporova – opće odredbe	
	2/ Sastav Povjerenstva za izvansudsko rješavanje sporova	
	3/ Rad Povjerenstva za izvansudsko rješavanje sporova u 2025. godini	
III.	ZAKLJUČAK	4

I. UVOD

Stranke spor mogu riješiti pred nadležnim sudom ili izvan suda, prije ili tijekom samog sudskog postupka.

Izbor načina rješavanja samog spora ovisi o volji stranaka, odnosno hoće li prepoznati činjenicu da je u postupku alternativnog/izvansudskog rješavanja konačni način rješenja spora na obostrano zadovoljstvo stranaka, upravo u njihovim rukama.

Izvansudsko rješavanje spora može se provesti neovisno o tome vodi li se o predmetu spora sudski, arbitražni ili drugi postupak.

Poticanje korištenja takvih načina rješavanja sporova u skladu je s europskom tradicijom i praksom sadržanom između ostalog u preporukama Vijeća Europe i direktivama Europske unije - Preporuka Vijeća Europe o mirenju u građanskim predmetima (R (2009 10); Direktiva 2008/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o nekim aspektima mirenja u građanskim i trgovačkim stvarima i dr.

Izvansudsko rješavanje sporova, kada je to moguće, osim što je znatno brži i jeftiniji način rješavanja sporova, predstavlja kvalitetniji način rješavanja sporova koji obnavlja poremećenu komunikaciju i stvara nove poslovne prilike.

U pravilu je svaki spor pogodan za mirno rješavanje jer za uspjeh nije važna vrsta spora, već spremnost suprotstavljenih strana da riješe spor na ovaj, za njih najpovoljniji način. Ipak, prema prirodi stvari mirno rješavanje sporova uspješnije je u trgovačkim sporovima gdje su stranke manje emocionalno, a više interesno uključene u ishod postupka.

Vlada Republike Hrvatske prepoznala je važnost izvansudskog rješavanja sporova te mu je dala poticaj donošenjem - *Odluke o poticanju izvansudskog rješavanja građanskih i trgovačkih sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, odnosno pravna osoba kojoj je jedini osnivač ili član, odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska* („Narodne novine“, broj 62/16, dalje u tekstu: Odluka), koja je na snazi od 6. srpnja 2016.

Na temelju spomenute Odluke tijela državne uprave i pravne osobe kojima je jedini osnivač ili član, odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska, prema Odluci su svedeni na jedinstveni naziv - subjekti, dužni su preuzeti odgovornost za rješavanje vlastitih sporova, poduzeti sve potrebne mjere za sprječavanje njihovog nastanka odnosno učinkovito upravljati njima uz primjenu izvansudskih načina rješavanja sporova (pregovori, mirenje, arbitraža) te se obraćati Povjerenstvu za izvansudsko rješavanje sporova.

II. POVJERENSTVO ZA IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE SPOROVA

1/ Povjerenstvo za izvansudsko rješavanje sporova – opće odredbe

Povjerenstvo za izvansudsko rješavanje sporova (dalje u tekstu: Povjerenstvo) osniva se kao stručno tijelo radi razmatranja građanskih i trgovačkih sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, odnosno pravna osoba kojoj je jedini osnivač ili član, odnosno imatelj udjela u pretežitom dijelu Republika Hrvatska (dalje u tekstu: subjekti) te radi praćenja provedbe mjera iz Odluke Vlade Republike Hrvatske.

Obraćanje Povjerenstvu preporučuje se subjektima u slučajevima u kojima ocjenjuju potrebnim riješiti spor nagodbom uz iznimku obveznog obraćanja Povjerenstvu onih subjekata kod kojih postoji veći broj istovrsnih sporova, prema točki XI. Odluke.

Prijedlog za razmatranje spora Povjerenstvu mogu podnijeti subjekti iz Odluke, državno odvjetništvo ili stranka koja je u sporu s Republikom Hrvatskom.

Povjerenstvo o načinu rješavanja spora odlučuje na temelju iznesenog činjeničnog stanja, bez provedbe dokaznog postupka, posrednom i slobodnom ocjenom dokaza.

Nakon razmatranja spora Povjerenstvo će dati preporuku o načinu njegovog rješavanja odnosno o poduzimanju potrebnih mjera radi otklanjanja uzroka nastanka spora ako je vrijednost predmeta spora do 132.722,81 eura (1.000.000,00 kuna), a ako je vrijednost predmeta spora veća od navedenog iznosa dat će prijedlog Vladi Republike Hrvatske radi davanja preporuke.

2/ Sastav Povjerenstva za izvansudsko rješavanje sporova

Povjerenstvo je sastavljeno od tri člana i to po jednog predstavnika ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa i ministarstva nadležnog za poslove financija, koji su stalni članovi te jednog predstavnika subjekta iz čijeg djelokruga je nastao spor, a koji je promjenjiv član.

Predsjednik Povjerenstva je predstavnik ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa za kojeg je kao uvjet propisan položeni pravosudni ispit.

Svaki član Povjerenstva ima svog zamjenika.

Članove i zamjenike članova Povjerenstva imenuje ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog čelnika subjekta odnosno tijela subjekta ovlaštenog za zastupanje.

Članovi Povjerenstva nemaju pravo na naknadu za svoj rad.

Kao stalne članice Povjerenstva imenovane su Sanda Kulić, ranije ravnateljica Uprave za organizaciju pravosuđa, a sada načelnica Sektora za pravne, opće i tehničke poslove u Glavnom tajništvu Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, koja je ujedno i predsjednica Povjerenstva te Bernardica Rubčić, tajnica Kabineta ministra financija.

3/ Rad Povjerenstva za izvansudsko rješavanje sporova u 2025. godini

U 2025. godini Povjerenstvu nije podnesen niti jedan prijedlog za razmatranje spora.

III. ZAKLJUČAK

Povjerenstvo je u 2021. godini zaprimilo dva prijedloga za razmatranje spora, ukupne vrijednosti predmeta spora u iznosu od 13.530.429,20 eura. U navedenim predmetima izostao je interes Republike Hrvatske kao protivne strane za mirnim rješavanjem spora slijedom čega Povjerenstvo nije provelo daljnji postupak niti donijelo odluku.

U 2022. godini Povjerenstvo je razmatralo dva predmeta, ukupne vrijednosti predmeta spora 8.656.360,22 eura. Povjerenstvo je u jednom od razmatranih predmeta donijelo odluku o podnošenju prijedloga Vladi Republike Hrvatske radi davanja preporuke za sklapanje sudske nagodbe te je Vlada Republike Hrvatske donijela odluku o davanju preporuke za sklapanje sudske nagodbe koja je u konačnici sklopljena u ukupnoj vrijednosti od 31.000.000,00 kuna/4.114.407,06 eura. U drugom predmetu Povjerenstvo je donijelo zaključak da je spor opravdano riješiti sudskim putem jer Republika Hrvatska kao protustranka nije prihvatila inicijativu za rješavanje spora mirnim putem.

U 2023., 2024. i 2025. godini Povjerenstvo nije zaprimilo niti jedan prijedlog za razmatranje spora.

Na temelju analize rada Povjerenstva u prethodnih pet godina proizlazi da su postupak pred Povjerenstvom, bez izuzetka, inicirale stranke koje su u sporu s Republikom Hrvatskom, kao i da se radilo o sporovima koji su bili predmet višegodišnjih sudskih postupaka.

Subjekti iz Odluke u navedenom razdoblju nisu podnijeli niti jedan prijedlog za razmatranje spora pred Povjerenstvom.

Međuresorna radna skupina za dubinsku analizu uzroka sudskih sporova koji su pokrenuti protiv državnih tijela Republike Hrvatske (dalje: Međuresorna radna skupina), osnovana na temelju zaključka Vlade Republike Hrvatske KLASA: 022-03/2-07/459, URBROJ: 513-05-24-306 od 11. travnja 2024., utvrdila je porast broja sporova protiv državnih tijela Republike Hrvatske u 2025. u odnosu na 2024. godinu za 15,5% i povećanje ukupne vrijednosti sporova za 58,2% što predstavlja značajno povećanje potencijalnih novčanih obveza za Državni proračun Republike Hrvatske.

Jedan od zaključaka Međuresorne radne skupine je upravo poticanje rješavanja sporova mirnim putem kroz sklapanje izvansudskih ili sudskih nagodbi, poticanje korištenja instituta

oglednog postupka radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava propisanog odredbama važećeg Zakona o parničnom postupku te redefiniranje uloge Povjerenstva za izvansudsko rješavanje sporova zbog njegovog nedovoljnog korištenja.

U Izvješću Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništva u 2024. godini⁽¹⁾, kao i ranijih godina istaknuta je važnost mirnog rješavanja sporova kroz sklapanje nagodbi kada za to postoje uvjeti kako bi se sporovi rješavali mirnim putem i izvan sudskih postupaka upravo radi zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske.

Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske istaknuo je da se sklapanjem izvansudskih nagodbi smanjuju direktni (kamate, troškovi odvjetnika i dr.) i indirektni troškovi (rad sudova i samog državnog odvjetništva) te je iskustvo državnog odvjetništva, koje potvrđuju i podaci o radu, da je ovaj način izvansudskog rješavanja sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska dao najbolje rezultate.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je zaključilo da se trebaju stvarati pretpostavke za sklapanje još većeg broja nagodbi, jačajući stručne i kadrovske kapacitete u državnom odvjetništvu i u drugim državnim tijelima pogotovo u onim koje generiraju najveći broj sporova.

Zaključci izneseni u spomenutom Izvješću istovjetni su zaključcima Međuresorne radne skupine, a to je da treba ustrajati na rješavanju sporova mirnim putem kada za to postoje uvjeti.

Veliki broj sudskih sporova koji se vode protiv državnih tijela, a koji se kroz godine povećava ne samo kroz broj sudskih predmeta već i kroz vrijednost sporova te okolnost da se subjekti iz Odluke ne obraćaju Povjerenstvu ukazuje kako državna tijela nisu prepoznala prednosti izvansudskog rješavanja sporova pred Povjerenstvom.

Stoga se ponovno ukazuje subjektima iz Odluke na potrebu za aktivnijom primjenom izvansudskih načina rješavanja sporova, što znači i obraćanje Povjerenstvu jer takvo postupanje sprečava nastanak odnosno vođenje sudskih postupaka, rasterećuje pravosuđe te u konačnici štiti Državni proračun Republike Hrvatske, a što je i istaknuto kao krajnji cilj Odluke.

PREDSJEDNICA POVJERENSTVA

Sanda Kulić

(1) Objavljeno na poveznici: <https://dorh.hr/hr/izvjesca-o-radu/izvjesce-o-radu-drzavnih-odvjetnistava-u-2024-godini>